

ת"פ (נתניה) 15638-10-23 - מדינת ישראל נ' פלוני

ת"פ (נתניה) 15638-10-23 - מדינת ישראל נ' פלונישלום נתניה

ת"פ (נתניה) 15638-10-23

מדינת ישראל

יחידת תביעות שלוחת נתניה

נגד

פלוני

ע"י ב"כ עו"ד אבי כהן ועו"ד נורה עבאסי

בית משפט השלום בנתניה

[08.07.2024]

כבוד השופטת, סגנית הנשיא זהר דיבון סגל

גזר דין

1. הנאשם הודה בהתאם להסדר טיעון דינוי בכתב אישום מתוקן והורשע בביצוע עבירה של הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); תקיפה סתם, עבירה לפי סעיף 379 לחוק העונשין; ובהפרעת שוטר בשעת מילוי תפקידו, עבירה לפי סעיף 275 לחוק העונשין.
2. כחלק מהסדר הטיעון התבקש הממונה על עבודות השירות לבחון את כשירותו של הנאשם לרצות מאסר בדרך של עבודות שירות. מחוות דעת הממונה מיום 7.3.2024 ומיום 7.5.2024 נמסר כי לא נמצא למועמד מקום להשמה בעבודות שירות בשל סירובו הנחרץ לעמוד בתנאי הממונה (להלן: חוות הדעת).
3. בין הצדדים לא גובשה הסכמה לעניין העונש שראוי שיושת על הנאשם וכל צד טען כראות עיניו וכמיטב שיקול דעתו המקצועי.

כתב האישום המתוקן

4. במהלך חודשים יולי - אוגוסט 2023 במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, תקף הנאשם את אחותו (להלן:

המתלוננת) בביתם בכך שדחף אותה והיכה בה מכת אגרופ.

5. ביום 6.10.2023 סמוך לשעה 13:00, תקף הנאשם את המתלוננת בכך שהכה בידיה באמצעות אגרופיו.

6. בהמשך, בסיום חקירת הנאשם באזהרה, ביקש השוטר להחזיר את הנאשם לתא הכליאה, הנאשם הכשיל את השוטר בתפקידו בכך שדחף אותו וחנוק אותו. בו ביום שוחרר הנאשם בתנאים מגבילים, ובכלל זה איסור כניסה לביתו עד ליום 10.10.2023.

7. ביום 7.10.2023 סמוך לשעה 22:00, הפר הנאשם את ההוראה החוקית שניתנה כשורה בכך שנכנס לבית, ואיים על המתלוננת בפגיעה שלא כדין באומרו: "אני רוצה לראות שאת מתקשרת למשטרה, מקסימום יעצרו אותי ליום יומיים ואז אני אשתחרר, אני אראה לך מה זה".

טיעוני הצדדים לעונש

8. המאשימה בטיעוניה הפנתה לערכים המוגנים שנפגעו כפועל יוצא ממעשיו של הנאשם, ובהם בטחון ושלווה נפשה של המתלוננת וכן זלזול בגורמי אכיפת החוק. בסקירת הנסיבות הדגישה כי הנאשם בעל דפוסים אלימים ואימפולסיביים, נהג בכוחניות הן כלפי אחרות בשתי הזדמנויות והן כלפי שוטר בתחנת המשטרה. ואחר כל אלו, לאחר שחרורו בתנאים וחרף האיסורים שהוטלו עליו, חזר הביתה ואיים על המתלוננת לבל תפנה למשטרה. לפיכך, ובהתבסס על פסקי דין הממחישים לטעמה את מדיניות הענישה הנוהגת, אליבא המאשימה, יש לקבוע את המתחם בין 8 ועד 18 חודשי מאסר בפועל ורכיבים נוספים.
9. באשר לקביעת העונש בגדרי המתחם, זקפה המאשימה לזכות הנאשם את גילו ונסיבותיו האישיות, ההודאה והחיסכון בזמן שיפוטי, ולחובתו את הרשעתו הקודמת בתחום הסמים. לפיכך, סברה המאשימה כי ניתן יהיה לבחון אפשרות ריצוי העונש בדרך של עבודות שירות, אולם משהבהיר הנאשם כי אינו מעוניין באפשרות זו, עתרה לקבוע כי המאסר ירוצה במאסר של ממש, לצד רכיבים נוספים ובהם מאסר מותנה, קנס, התחייבות ופיצוי.
10. ב"כ הנאשם מנגד, טענה כי המתחם אליו עותרת המאשימה הינו מחמיר אינו תואם את נסיבות ביצוע העבירות ולא את מדיניות הענישה הנהוגה. בתוך כך נטען כי מעשי התקיפה הם ספונטניים, בוצעו במהלך וויכוח עם המתלוננת ולא נגרם נזק המצריך טיפול רפואי. עוד לשיטת ההגנה, יש לקבוע מתחם מקל מהמקובל, בשל מצבו הפסיכיאטרי של הנאשם בגינו אף טופל בעבר. משכך, אליבא ההגנה, יש לקבוע את המתחם בין מאסר מותנה ועד מספר חודשי מאסר בפועל שירוצו בדרך של עבודות שירות. עמדתה תמכה בפסיקה.
11. באשר לקביעת העונש בגדרי המתחם עמדה ב"כ הנאשם על שלל נסיבות המצדיקות לטעמה התחשבות ומיקום העונש בתחתית מתחם הענישה. בין אלו מנתה את גילו של הנאשם, הרקע הפסיכיאטרי, ההודאה ונטילת האחריות, עמדת המתלוננת שביקשה בהגשת התלונה לאכוף טיפול ולא להעניש את הנאשם (טענ/2). לנוכח כל אלו, העונש הראוי לנאשם, כך לדברי באת כוחו, הוא מאסר מותנה, ללא רכיבים כספיים.
12. הנאשם ניצל את זכותו למסירת דבר אחרון לעונש ואמר את הדברים הבאים: "כמו שאמרתי בהתחלה, אף פעם לא יצאתי אשם במקום כלשהו. לבוא ולגיד לי אתה אם זה טעות הכי חמורה עם כל הכבוד למעמד, זה טעות הכי חמורה. תעשו מה שאתם רוצים ואני יודע מה לעשות. הרצון שווה דרך ארץ, אין בעיה אני יודע לעשות פי כמה וכמה". דיון והכרעה
- מתחם העונש ההולם
13. קביעת מתחם העונש ההולם נעשית בהתאם לעיקרון ההלימה, תוך מתן משקל לערכים שנפגעו מביצוע העבירות, מידת הפגיעה בהם ומדיניות הענישה הנהוגה, כאשר הכל בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות.
14. הנאשם במעשיו פגע בערכים חברתיים מוגנים בהם זכותו של אדם לכבוד, לביטחון, להגנה על חייו ושלמות גופו וזכותו לשלוות נפש ותחושת ביטחון. כן פגע הנאשם בערכים החברתיים המוגנים שעניינם שמירה על שלטון החוק, על הסדר הציבורי ושלום הציבור.

15. עסקינן בנאשם אשר שב ופוגע בסביבתו הקרובה. בראש ובראשונה פגע הנאשם באחותו, בשר מבשרו, בביתה, במקום בו קיימת ציפייה לביטחון ושלווה. הלה תקף את אחותו פעמיים, במועדים שאינם סמוכים, דחף אותה והיכה בה באגרופים. הגם שמעשיו של הנאשם לא גרמו לנזק שהצריך התערבות רפואית, נקל לדמיין את מידת הייאוש, התסכול והפחד שאחזו במתלוננת אשר ראתה את הנאשם שקרוב לליבה מתנהג כלפיה בצורה תוקפנית. פעמים רבות עבירות כגון אלו, הן תמרור אזהרה מפני ביצוען של עבירות אלימות חמורות בהרבה.
16. מעשיו החמורים של הנאשם לא נפסקו, בסיום החקירה באזהרה ומשהתבקש לחזור לתאו - הגיב באלימות גם כלפי השוטר שמילא תפקידו נאמנה, בכך שדחף וחנק אותו. העובדה שהנאשם לא הורתע מלפעול באלימות כלפי גורם אכיפת חוק בתוך תחנת המשטרה, מלמדת על תעוזה רבה. גם בהמשך לא חדל הנאשם ממעשיו הרעים, עוד באותו היום הפר את תנאי שחרורו, נכנס לביתו על אף האיסור והחמיר לעשות כאשר איים על המתלוננת שלא תעז לפנות למשטרה. בהקשר אחרון זה, יש להביא בחשבון כי הוראת החיקוק שעניינה איומים, נמחקה מכתב האישום.
17. לא זו אף זו, אין בידי לקבל את טענת ההגנה לפיה מצבו הנפשי של הנאשם מהווה נסיבה מקילה המקרבת במידה מסוימת לסייג של העדר אחריות פלילית.
18. מחוות הדעת הפסיכיאטרית אליה הפנתה ההגנה עולה כי הנאשם מוכר למערכת בריאות הנפש מזה מספר שנים. אולם, אינו מאובחן כחולה נפש, והוא בעל רקע התמכרותי לסמים, לרבות קנאביס והרואין, וכן עשה שימוש לפרקי זמן באלכוהול. בעבר פיתח מצבים של הפרעות התנהגות כתוצאה משימוש בחומרים פסיכואקטיביים. עוד להתרשמות גורמי הטיפול, הנאשם בעל הפרעת אישיות מורכבת עם קווים נוקשים, נרקיסיזם ראשוני, גישה דפנסיבית ודפוס אנטי סוציאלי (טענ1).
19. מכאן, שעניינו של הנאשם אינו עונה על הוראת סעיף 34 ח' לחוק העונשין הקובע כי:
"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה אם, בשעת המעשה, בשל מחלה שפגעה ברוחו או בשל ליקוי בכושר השכלי, היה חסר יכולת של ממש - (1) להבין את אשר הוא עושה או את הפסול שבמעשהו; או (2) להימנע מעשיית המעשה".
20. למרבה הצער, ההתנהגות האלימה ופורצת החוק כמתואר מעלה, אינה חריגה ויוצאת דופן. בשנים האחרונות תופעת האלימות הולכת ומתרחבת בחברה הישראלית ומקרים רבים, מעין אלו מובאים לפתחו של בית המשפט. משום שמדובר בתופעה מסוכנת ומדאיגה, נקבע לא אחת כי שומה על בית המשפט להרים תרומה במאבק באלימות, על כל גווניה וצורותיה, בענישה מחמירה ובלתי מתפשרת. ראו מיני רבים, ע"פ 3863/09 מדינת ישראל נ' חסן (10.11.2009):
- "יש לשוב ולהדגיש כי זכותו של כל אדם לחיים ולשלמות הגוף היא זכות יסוד מקודשת ואין להתיר לאיש לפגוע בזכות זו. יש להילחם באלימות שפשתה בחברה הישראלית על כל צורותיה וגווניה, אם בתוך המשפחה ואם מחוצה לה, אם בקרב בני נוער ואם בקרב מבוגרים. זהו נגע רע שיש לבערו מן היסוד. לפיכך, שעה שנגע האלימות והפרת החוק פושה בחברתנו מן הראוי שידע כל איש ותדע כל אישה כי אם יבחרו בדרך האלימות ייטו בתי המשפט להשית עליהם עונשי מאסר מאחורי סורג ובריח".
21. וביחס לעבירות אלימות במשפחה בפרט, כבר נכתב:
"מעשי אלימות בתוך המשפחה נתפסים כבעלי חומרה מיוחדת במערכת האיסורים הפליליים העוסקים בעבירות אלימות. הציפייה האנושית הטבעית הינה כי בתוך משפחה ישררו יחסי אהבה, הרמוניה, וכבוד הדדי. הפרתה של ציפייה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי. ... נפיצותן של עבירות אלה, והצורך להגן על קרבתנות האלימות שהם על פי רוב חסרי ישע, תורמים אף הם להחמרה הנדרשת בענישה בעבירות אלה..". (ע"פ 6758/07 פלוני נ' מדינת ישראל).

22. ולעניין זה אף יפים הדברים שנקבעו ברע"פ 4052/21 פלוני נ' מדינת ישראל (15.6.2021) כדלקמן: "[...] אשוב ואדגיש את החומרה הרבה הטמונה בתופעת האלימות במשפחה, העולה לכדי פסול מוסרי ומהווה פגיעה אנושה בהגנה על שלומם של בני משפחת הנאשם ותחושת הביטחון שלהם בתוך ביתם מבצרם. לנוכח זאת, יש להוקיע תופעה זו, בין היתר באמצעות ענישה מוחשית שתרתיע את הציבור משימוש באלימות בתוך התא המשפחתי (רע"פ 1454/21 פלוני נ' מדינת ישראל (4.3.2021); רע"פ 340/21 מסרי נ' מדינת ישראל (28.1.2021))."

23. עתה למדיניות הענישה הנהוגה אשר מהווה שיקול וכלי עזר לקביעת מתחם העונש הראוי. העיון בפסיקה מלמד כי ככלל נוהגים בתי המשפט לערוך הבחנה בין סוגי האלימות לפי מיהות הקורבנות. כך למשל נודעת חומרה מיוחדת כאשר עסקינן בעבירות אלימות במשפחה ויש הבדל אם הן מופנות כלפי בן זוג או בן משפחה בגיר כלפי הורה או אח. השוני נעוץ בהבדלים במאפייני האלימות, ומכיוון שלעיתים שיקולי הענישה אף הם יכולים להיות מעט שונים. לדוגמא, כאשר האלימות כנגד בן המשפחה נובעת ממצוקה אובייקטיבית שיש בה משום הפחתת האשם (אבהיר כי אין זה המקרה כאן).

24. כן מלמד העיון בפסיקה המקובלת כי הענישה משתרעת על מנעד רחב, ממאסרים מותנים ועד למאסרים בפועל. הדבר כמובן מושפע מדרגות החומרה השונות שבעבירות מסוג זה, ובכלל זה, אופי התקיפה, ביצוע בצוותא, תכנון מוקדם, שימוש בכלי נשק קר או חם, תוצאות המעשים, הנזק שנגרם לקורבן העבירה כמו גם פוטנציאל הנזק הצפוי. שיקולים פרטניים ובהם, העדר עבר פלילי ושיקולי שיקום, שאינם רלבנטיים כאן כלל ועיקר, אף הם משפיעים על הענישה.

25. מכאן שמצאתי להבהיר כי חלק מהמקרים שיובאו בסקירת מדיניות הענישה, חמורים מעניינינו כאן וחלק נופלים ממנו, והדבר ידוע ומבוצעות ההתאמות הנדרשות.

26. ראו להלן פסקי דין העוסקים באלימות בן משפחה כלפי הורה או אח, אותם מצאתי כרלבנטיים: רע"פ 3210/19 פלוני נ' מדינת ישראל (12.5.2019); רע"פ 297/15 ברנסון נ' מדינת ישראל (21.1.2015); עפ"ג 52384-10-21 זידאן נ' מדינת ישראל (27.12.2021); עפ"ג 59103-08-21 מדינת ישראל נ' מחאג'ינה (2.9.2021); עפ"ג 56845-03-16 פלוני נ' מדינת ישראל (30.5.2016); ת"פ 31445-03-23 מדינת ישראל נ' טסמה (30.10.2023); ת"פ 72261-01-23 משטרת ישראל תביעות שלוחת זבולון נ' מוסטפא (10.7.2023); ת"פ (ראשל"צ) 61895-01-23 מדינת ישראל נ' טאירוב (23.5.2023); ת"פ 33986-11-22 מדינת ישראל נ' ביאדסה (19.2.2023); ת"פ 28982-05-22 מדינת ישראל נ' פלוני (21.12.2022); ת"פ 60328-05-22 מדינת ישראל נ' אבו מור (5.12.2022); ת"פ 10143-05-22 מדינת ישראל נ' עאזם (20.10.2022); ת"פ 18895-06-22 מדינת ישראל נ' VALIEV (23.10.2022); ת"פ 17052-04-22 מדינת ישראל נ' גרבאן (19.9.2022); ת"פ 46580-06-22 (חדרה) מדינת ישראל נ' דנצ'נקו (13.9.2022); ת"פ 9308-01-21 מדינת ישראל נ' פלוני (6.5.2021); ת"פ 55282-01-20 מדינת ישראל נ' אבו נאג'י (2.4.2020); ת"פ 18569-03-18 מדינת ישראל נ' בשיר (2.8.2018).

27. באשר לעבירה של הפרת הוראה חוקית, מתחם הענישה לרוב עומד על מאסר מותנה ועד למאסר שיכול ויורצה בעבודות שירות. להלן פסקי דין רלוונטיים: רע"פ 7683/13 פרלמן נ' מדינת ישראל (23.4.2014); עפ"ג (תל-אביב) 18259-10-17 חודצקי נ' מדינת ישראל (19.2.2018); עפ"ג (תל-אביב) 63410-05-16 פרטוש נ' מדינת ישראל (8.6.2016); עפ"ג (תל-אביב) 55518-11-19 אילון נ' מדינת ישראל (20.1.2020).

28. בעבירה של הפרעת שוטר במילוי תפקידו, מדיניות הענישה המקובלת נעה בין מאסר על תנאי ועד מאסר בפועל משך מספר חודשים. להלן פסקי דין רלוונטיים: רע"פ 7787/13 ראמי נ' מדינת ישראל (2.2.2014); ת"פ (תל-אביב) 48685-12-15 מדינת ישראל נ' מודה-אל (13.11.2019); ת"פ (תל-אביב) 15000-02-15 מדינת ישראל נ' בנימיני (28.7.2020).
29. להשלמת הפרק העוסק במדיניות הענישה הנהוגה, אציין כי עיינתי בפסיקה אותה הגישו הצדדים ולא מצאתי כי יש בה להעלות מהקו שהוצג מעלה, ויש לזכור כי מדיניות הענישה היא פרמטר אחד מבין השיקולים המובאים בחשבון בעת קביעת מתחם הענישה, והדגש מושם על נסיבותיה של העבירה.
30. לאור כל האמור ובהתחשב בנסיבות ביצוע העבירות, במידת הפגיעה בערכים המוגנים ובמדיניות הענישה הנהוגה, מצאתי לקבוע את מתחם הענישה בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד 14 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית.
- גזירת העונש המתאים לנאשם
31. לא מצאתי כי קיימים שיקולים לסטייה מהמתחם לקולה או לחומרה, לפיכך, יש לקבוע את עונשו של הנאשם בתוך המתחם תוך התחשבות בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 לחוק העונשין) כדלקמן:
32. הנאשם יליד 1996, סיים 12 שנות לימוד, שירת שירות צבאי חלקי ושוחרר על רקע רפואי, עובד בעבודות מזדמנות בתחום השיפוצים. הנאשם נולד עם כליה אחת ואובחן כחולה אסטמה. מחוות הדעת הפסיכיאטרית ומהמסמכים שהוצגו לממונה על עבודות השירות עולה כי בעבר פיתח הנאשם מצבים של הפרעות התנהגות כתוצאה משימוש בחומרים פסיכואקטיביים ונרשמה התרשמות להפרעת אישיות מורכבת עם קווים נוקשים ונרקסיזם ראשוני (טענ/1). הנאשם אינו מצוי במעקב פסיכיאטרי ולדבריו נקי מסמים.
33. הנאשם הודה בכתב אישום מתוקן. היה בהודאה זו לחסוך את העדת נפגעי העבירה והיה בה לחסוך בזמן שיפוטי יקר ומשאבים נוספים הכרוכים בניהול המשפט. לצד זאת, מדבריו האחרונים של הנאשם ניכר כי נטילת האחריות היא בעיקרה פורמלית, ללא תובנה של ממש לפסול במעשיו, כך שלא אוכל להעניק לנטילת האחריות מלוא המשקל. בהקשר זה יש הבדל בין הודאה לבין נטילת אחריות.
34. לחובת הנאשם עומדת הרשעה קודמת בגין סחר בסמים ונידון לעונש מאסר בן 9 חודשים בדרך של עבודות שירות, מאסר מותנה וקנס (טענ/1).
35. לכך אוסיף כי ניתנה בידי הנאשם הזדמנות לבחון אפשרות ריצוי עונשו בעבודות שירות. על אף שריצוי עבודות שירות הוא בבחינת פריבילגיה המקימה ציפייה להתנהלות רצינית ואחראית, הוכיח הנאשם במעשיו כי אינו מקבל עליו את האחריות הנלווית למסלול עונשי זה.
36. הלה לא שיתף פעולה עם הממונה, גילה עוינות וכעס, הסתיר מידע רפואי, וממילא חזר ושב על כך שאינו מעוניין בביצוע עבודות שירות - גם בכך יש ללמד על חוסר תובנה של חומרת המעשים כמו גם הענישה המתבקשת מהם. הלכה למעשה סיכל הנאשם במו ידיו את האפשרות לרצות את עונשו שלא במאסר ממש ואין לו אלא להלין על עצמו.
37. אחרון, ההגנה פירשה את עמדתה של המתלוננת שהובאה בהודעתה במשטרה, לפיה רצונה בעזרה ובטיפול מותאם לנאשם כעמדה מקלה לעניין העונש (טענ/2). גם מבלי להרחיב מילים על אודות חובתה של המאשימה לקבל את עמדת נפגעי העבירה עובר לטיעונים לעונש, מצאתי להביא שיקול זה בחשבון בין יתר שיקולי הענישה, במידה מסוימת ויש לזכור כי אינטרס הציבור ואינטרס המתלוננת לא בהכרח חד הם.
38. באשר לרכיבים הכספיים. הגם שלא הוצגו בפניי מסמכים בנוגע למצבו הכלכלי של הנאשם, נכונה אני לצאת מנקודת הנחה כי עסקינן במי שהפרוטה אינה מצויה בכיסו ובהינתן תקופת המאסר הצפויה לו, אמנע מהכבדה נוספת ובפסיקת קנס ופיצוי.
- תוצאה
39. באיזון בין הנסיבות לזכות הנאשם ולחובתו אני גוזרת עליו את העונשים הבאים:
- א. 6 חודשי מאסר בניכוי ימי מעצרו.
- ב. 6 חודשי מאסר אותם לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור בתוך שלוש שנים עבירות אלימות מסוג פשע.
- ג. 3 חודשי מאסר אותם לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור עבירות אלימות מסוג עוון לרבות איומים ועבירות של הפרת הוראה חוקית.
- ניתן בזאת צו כללי למוצגים.
- זכות ערעור לבית המשפט המחוזי כחוק.
- ניתן היום, ב' תמוז תשפ"ד, 08 יולי 2024, במעמד הצדדים.